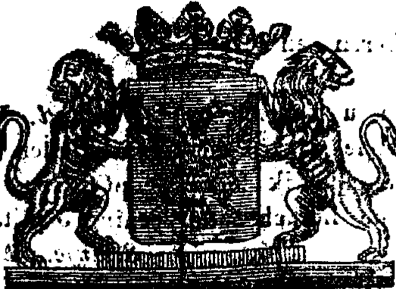
N°. 194. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Woensdag 27 November.

Strafregt.

Ontwerp van wet, houdende het eerste boek van het Wetboek van Strafregt.

II.

Het ontwerp wil de eerloosheid niet slechts als bijkomende, maar ook als afzonderlijke straf opleggen. De Memorie van Toelichting zegt dienaangaande: »De enkele eerloosverklaring daarentegen is geacht als eene zeer geschikte straf voor sommige misdaden te kunnen worden aangemerkt; en deze wordt daarom in art. 3 als eene afzonderlijke straf opgenomen." — Welke misdaden men onder die »sommige misdaden" bedoelt, wordt niet gezegd. Had men, gelijk wij steeds menschelijk achtten, in stede van een eerste boek, een volledig wetboek voorgelegd, dan ware het daarin na te zien geweest.

Opmerkelijk is het intusschen dat de aangehaalde regelen der Memorie van Toelichting onmiddelijk volgen op de aanmerking:

»Men heeft het niet raadzaam geacht de schavotstraffen alleen en op zich zelven als eene straf te bedreigen. In enkele gevallen wordt in het Fransche wetboek de bedreiging der kaakstraf als eene op zich zelve staande straf aangetroffen; maar men gelooft, dat de ondervinding het ondoelmatige daarvan heeft doen inzien."

Deze weinige woorden, *van allen bewijsgrond ontbloot*, zijndaar alles wat de zoogenaamde *Memorie tot Toelichting* (het geheel is slechts 7½ bladzijde groot!) omtrent dit punt zegt. En wie (die niet betaald werd om het te zien) ziet het tegenstrijdige dier weinige regelen niet in? 'T is droevig voorwaar!

Dat de steller dier memorie de blijkbare tegenstrijdigheid voorbijzag, dit is vergefelijk; hij is waarschijnlijk de uitvinder van al die eerloosverklaringen, en, eenmaal daarmede ingenomen, was hij op dit punt min of meer verblind; iets dergelijks is niet ongewoon, en bewijst nog geene domheid of verregaande zorgeloosheid. Maar dat personen, die zijn werk bedaard moesten overwegen, dat referendarissen en minister van justitie, dat de raad van state niet terstond vroegen: Hoe is het mogelijk dat gij enkele eerloosverklaring als eene zeer geschikte straf voor sommige misdaden beschouwt, na te hebben erkend dat de ondervinding het ondoelmatige van enkele schavotstraffen heeft doen inzien: — dit schijnt onbegrijpelijk.

Immers, de enkele schavotstraf deed werkelijk wat de enkele eerloosverklaring niet altijd zal kunnen doen; zij onteerde in het oog des publieks. Men had iets meer dan verachting, men had eene soort van afschuw voor een mensch die het schavot betrad. Dat was bekend; iedereen moest dus de schavotstraf vreezen; iedereen althans die *eerloosverklaring vreezen zal*. Want het schavot wierp eerloosheid op den overtreder, veel effectiever dan eene regterlijke uitspraak het zal kunnen.

Hoe kan men dus bij mogelijkheid onderstellen, dat lieden, die zich niet lieten weêrhouden door de vrees van het werkelijk onteerend schavot, zich zullen laten weêrhouden door de vrees voor eene eerloosverklaring?

En dit zag ons ministerie van justitie, dit zag onze raad van state niet in! — Napoleon, die een man van helder doorzigt was, en begreep, dat de staatsbelangen moesten worden behandeld door mannen van doorzigt, zou terstond referendarissen en minister van justitie en staatsraden, die iets dergelijks hadden laten doorgaan, ter zijde hebben gesteld. En omdat Napoleon dit deed, en nooit uit medelijden ambtenaren bleef gebruiken, daarom werd onder Napoleon spoedig en goed het begeerde tot stand gebragt. Toen wachtte men geen 25 jaren op een strafwetboek!

Men erkent, dat het voor een vorst van het hoogste belang is zich van kundige mannen te omringen, maar men houdt de keuze voor moeijelijk. Zij is niet zoo moeijelijk als men denkt; doch het eerste vereischte daartoe is: terstond de personen te verwijderen die zich ongeschikt hebben getoond. Dit wordt niet *vaderlijk* geacht; dit geschiedt dan ook in Nederland niet; en daarom duurt het steeds in het oneindige, alvorens er iets redelijks tot stand komt. Natuurlijk; er zijn onder onze hooge ambtenaren verscheidene goede, brave menschen, personen die uitmuntende catechiseermeesters of ziekentroosters zouden geweest zijn; doch die, helaas, de natuur tegenwerkten toen zij als staatsmannen optraden. *Suum cuique proprium dat natura munus.*

'T is zeer jammer, dat onze koning daaromtrent geene andere gedachten opvat. Z. M., die een trouw lezer is der *Arnhemsche Courant*, zal de aangewezene tegenstrijdigheid dadelijk inzien; Z. M. zal alsdan denken: 't is waar; mijn minister van justitie en mijne staatsraden zijn geen geniën; want *dat* hadden zij dan toch waarlijk wel kunnen inzien. Indien eene onteerende tentoonstelling op het schavot (hetwelk daarbij het voordeel heeft van het volk te overtuigen, dat ook overtreders uit hoogere standen worden gestraft) en toereikend is, om van sommige misdaden (valschheid b. v. door notarissen, afzetterijen door ambtenaren gepleegd) af te schrikken, hoe kan men het dan van eene eenvoudige eerloosverklaring verwachten? Daarbij — zal Z. M. verder denken — heeft de tentoonstelling op een schavot nog dat voordeel boven eene eerloosverklaring, dat de eerste zou kunnen worden beschouwd als eene voorbijgaande straf, de tweede daarentegen een altijddurend verwijt blijft. Eene tentoonstelling op het schavot is in het erge wat eene te pronkstelling is voor den schooljongen. Zij verklaart: dat hij zich schandelijk *heeft* gedragen, maar zij verklaart hem niet eerloos; zij heeft niet de gruwzaamheid, niet de dwaasheid van te zeggen: wat gij ook in het vervolg doen moogt, gij zijt eerloos.

Neen, het schavot kan zeggen: die man heeft zich als een ellendeling gedragen; maar wij willen hopen dat hij zich voortaan beter zal gedragen en wederom achting verdienen zal.

Dit is menschelijk, dit is edel; dit kan doelmatig werken.

Maar te zeggen: die man heeft zich (misschien in een heilloos uur van verleiding) aan eene schandelijke daad schuldig gemaakt; ik verklaar hem dus eerloos voor immer; — dit is onmenschelijk en gruwzaam; dit kan niet doelmatig zijn.

Dat men den schuldige nimmer een ambt meer geve, waarbij vertrouwen vereischt wordt, zeer goed; hem geene functiën meer late waarnemen waartoe een onbevlekt karakter noodig schijnt, zeer goed; — maar hem met eerloosverklaring gebrandmerkt, met eene slang aan het hart, in de maatschappij terug te zenden, zeer verkeerd.

Des noods, doch liever niet, enkele schavotstraf; eerloosverklaring nooit.

DUITSCHLAND.

Brunswijk, 20 nov. De standenvergadering is tegen den 9den der volgende maand opgeroepen.

Wiesbaden, 17 nov. Dezen morgen zijn de prinsen van *Coburg*, *Ernst* en *Albert* (de verloofde der koningin *Victoria*) hier aangekomen. *(Fr. J.)*

OOSTENRIJK.

Weenen, 20 nov. Dezen morgen is de hertog *van Blacas* hier gestorven. Sinds het verlies van den Franschen troon is de dood des hertogs voor de koninklijke familie te Görz de gevoeligste slag. *(Pr. St. Z.)*

Grätz, 12 nov. Reeds een paar weken verwachtte men hier de hertogin *van Berry*; thans verneemt men dat zij zich in Sicilië vestigen wil, waar haar echtgenoot, de graaf van *Lucchesi-Palli*, tot onderkoning zou benoemd zijn. *(A. Z.)*

PRUISSEN.

Berlijn, 18 nov. Uit goede bron vernemen wij, betrekkelijk het Oostersche vraagstuk, dat Engeland den onderkoning nog steeds het bezit van Syrië, ook slechts gedeeltelijk, blijft weigeren, terwijl Frankrijk alles opzet om het hem te verschaffen. *(Elb. Zeit.)*

— Ten gevolge van de begenadigingen, welke de koning bij gelegenheid van het feest der reformatie verleend heeft, zijn thans de gevangenissen, die met veroordeelden wegens geringe overtredingen opgevuld waren, schier geheel ledig. *(Fr. J.)*

ENGELAND.

Londen, 23 nov. Uit de verhooren der betrokkenen in de jongste gebeurtenissen in Monmouthshire is gebleken, dat tot het plan van *Frost* en zijne medestanders behoorde, de groote brug van Newport in de lucht te doen springen, het kruidmagazijn te bemagtigen, en den opstand tot Birmingham en het noorden van Engeland uit te strekken.

Een der voornaamste belhamels der Chartisten, *Zephaniah Williams*, die niet minder dan vijfduizend oproerlingen onder zijne bevelen had, en op wiens in hechtenis neming eene belooning van honderd pond sterling was uitgeloofd, is te Cardiff in handen der policie geraakt en gevankelijk naar Newport overgebragt.

Londen, 24 nov. Gisteren is de Geheime Raad op het paleis van Buckingham vergaderd geweest, en heeft H. M. de koningin de volgende verklaring afgelegd:

»Ik heb u doen bijeenroepen, ten einde u bekend te maken met mijn besluit in eene zaak, die het welzijn van mijn volk en het geluk van mijn toekomstig leven van zeer nabij betreft.

»Het is mijn voornemen mij in den echt te verbinden met *Albert* van Saksen-Coburg en Gotha.

»Diep doordrongen van het plegtige der verbintenis die ik op het punt sta van aan te gaan, ben ik niet tot [illegible] overleg, nog zonder de innige overtuiging [illegible] met den zegen

van den Almagtigen God, mijn huisselijk geluk zal verzekeren, en tevens aan de belangen van mijn land bevorderlijk zijn zal.

» Ik heb het noodig geoordeeld, dit besluit spoedig aan u bekend te maken, ten einde gij ten volle onderrigt moogt zijn van eene zaak, die voor mij en voor mijn koningrijk van zoo veel belang is, en die, ik houde mij daarvan verzekerd, zeer aangenaam voor alle mijne liefhebbende onderdanen zal wezen."

Al de leden van den Geheimen Raad hebben de koningin verzocht, dat hare verklaring publiek mogt gemaakt worden. H. M. heeft hierin toegestemd, en dien ten gevolge is zij in eene buitengewone hofcourant aan het publiek medegedeeld.

FRANKRIJK.

Parijs, 23 *nov.* De belangrijkste tijdingen, welke ons van buitenlands toekomen, zijn van den eenen kant de weigering van den paus om den hertog *van Bordeaux* bij zich ten gehoore toe te laten; het schijnt overigens te blijken, dat de reis van den hertog slechts eene ingeving van kinderlijke liefde is geweest; de jeugdige hertog, wiens eenige doel was zijne moeder te zien, heeft echter door dat vertrek zich het ongenoegen van de hertogin *van Angouleme* berokkend. Van den anderen kant, dat te Salzburg schikkingen worden getroffen, om aldaar voor don *Carlos* een behoorlijk verblijf in gereedheid te brengen tegen het oogenblik dat de Spaansche geschillen zullen vereffend zijn. De derde tijding is die, welke reeds sedert eenige dagen werd voorspeld, te weten het dekreet der koningin van Spanje, waarbij de ontbinding der Cortes wordt bevolen. De nieuwe Cortes zullen op 18 februarij 1840 vergaderen. Het considerans van dit dekreet luidt aldus: Overwegende, dat mijn raad van ministers mij de noodzakelijkheid heeft doen gevoelen om den wil der natie te raadplegen, na de groote gebeurtenissen, welke het voorkomen der staatsaangelegenheden ten eenemale hebben veranderd; mij gedragende naar dat advies; als koningin-regentes van het rijk, gedurende de minderjarigheid van mijne doorluchtige dochter, *Isabella II*, en in haren koninklijken naam, heb ik, krachtens het prerogatief, hetwelk art 26 der grondwet mij toekent, het volgende besluit genomen, enz.

— Men heeft dezer dagen het oude sprookje, dat nog eenige duizenden Fransche krijgsgevangenen in Siberië zouden zijn, weder opgehaald, en een der dagbladen heeft op eene vrij vinnige wijze geëischt, dat de regering zich deswege verklaren zou, en dien ten gevolge wordt nu door een der officiële papieren verzekerd, dat op de aanvragen, die sedert 1816 tot 1830 door de Fransche ambassade te Petersburg van tijd tot tijd gedaan zijn, ten einde te vernemen of het Russische gouvernement wezenlijk eenige ongelukkige overgeblevenen uit de Fransche legers in gevangenschap hield, van wege Rusland geantwoord was, dat er in het geheele rijk geen franschman bestaat, die er tegen zijnen wil wordt opgehouden In 1834 en 1836 is door het Russische gouvernement, op verzoek van den maarschalk *Maison* en den baron *de Barante*, aan de gouverneurs van Siberië order gegeven om een officiëel rapport te maken over de Fransche krijgsgevangenen, die zich nog in de landen onder hun bestuur mogten bevinden, en daaruit is gebleken, dat er alleen eenige Franschen waren, die wegens moord tot dwangarbeid waren veroordeeld.

— Het is gelukkiglijk gebleken dat het berigt, alsof de beroemde wilde beestentemmer *von Amburgh* het been was afgezet, geheel bezijden de waarheid is. Men vindt thans in de nieuwspapieren eenen brief van zijnen heelmeester, waarin deze verklaart, dat de wonden, door den beet van de leeuwin veroorzaakt, volkomen genezen zijn, en dat *von Amburgh* zich vrij welvarend bevindt, zoodat hij binnen weinige dagen in staat zijn zal zijn beroep weder op te vatten.

BELGIE.

Brussel, 24 *nov.* Z. M. de koning wordt den 30sten dezer van Wiesbaden op Laeken terug verwacht.

Zaturdag was er geen voldoend getal leden in de Kamer der Representanten tegenwoordig om vergadering te kunnen houden. Er zal geene publieke bijeenkomst plaats hebben dan op speciale aanschrijving van den voorzitter.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 25 *nov.* In het *Weekblad van het Regt* leest men: Den 19den dezer zou de Hooge Raad uitspraak gedaan hebben op het beroep in cassatie van *D. M. van der Vest*, en daarbij de belangrijke vraag hebben beslist, of er grond tot vernietiging bestaat van een condemnatoir arrest en de voorafgegane instructie, indien in den loop dezer laatste de regts-commissaris bij zijne verhooren is geadsisteerd geweest door een beëedigd klerk. Die uitspraak is echter uitgesteld tot 3 december aanstaande en deze teregtzitting zal daarom te belangrijker zijn, omdat in dezelve tevens zal worden behandeld de zaak van den gewezen stedelijken ambtenaar te Leiden, *Seijn*, voor wien, naar men verneemt, onder meer anderen, ook deze zelfde grond van cassatie zal worden ingeroepen.

Arnhem, 26 *nov.* Heden ten 12 ure werd hier de doodstraf uitgevoerd aan *Martinus Zoeren*, wegens moedwilligen moord en diefstal op den publieken weg Eene groote menigte volk was bij de volvoering tegenwoordig, te meer om den marktdag. Het volk hield zich zeer goed, doch de ter doodbrenging maakte zeer weinig indruk. Wij erlangden er de overtuiging dat de doodstraf, wil men ze behouden, geheel anders moet worden uitgevoerd.

BEURSBERIGT

van 25 *november.*

Holland. Werkelijke schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$; dito 5 pCt. $98\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$; Kansbiljetten $23\frac{3}{4}$; $\frac{11}{16}$; Amortisatie-Syndikaat $4\frac{1}{2}$ pCt. $92\frac{5}{8}$, 93; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. 78; Handelmaatschappij $4\frac{1}{2}$ pCt. $162\frac{3}{4}$, $163\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$; Oostindische leening 5 pCt. 95, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$; Aandeelen Rijn-spoorweg $97\frac{1}{4}$.

Spanje. Ardoins van 85 pond $23\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; dito onbepaalde stukken $21\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Passive $6\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Fransche Uitgestelde 7.

Rusland. Obligatiën *Hope en Comp.* 1798 en 1816, 5 pCt. 104; dito 1828 en 1829, 5 pCt. 104; Cert. 1831 en 1833 5 pCt. $97\frac{7}{8}$, 98; Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. $67\frac{3}{8}$; Cert. $67\frac{1}{8}$.

Oostenrijksche loten van 250 fl. 455; Metalliek 5 pCt. $103\frac{3}{8}$; dito $2\frac{1}{2}$ pCt $55\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$; Denemarken $73\frac{3}{4}$; Columbianen 2de van 100 pond $20\frac{1}{8}$, 20; dito van 250 pond $18\frac{7}{8}$, 19; dito van 500 pond $18\frac{7}{8}$; Kl. Coup. ƒ $4\frac{1}{16}$; Nieuwe Mexikanen Uitgestelde $9\frac{9}{16}$; Onbep. Bl. Gr. Coup. ƒ $2\frac{1}{2}$; R. Gr. van 100 pond $11\frac{3}{4}$; Ardoins Coup. november en mei $18\frac{1}{4}$, 18; Weener Bank-Actien ƒ 1065.

Mengelwerk.

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

» De koning, alleenheerscher, zonder schijnvertegenwoordiging, zoude noch zoo vele schulden hebben kunnen maken, noch zoo vele belastingen uitschrijven; want ook de alleenheerscher behoeft de welwillendheid des volks en moet hetzelve ontzien."

D. DONKER CURTIUS; zie *Vlissingsche Courant*, 16 nov. 1839, n°. 139.

Bij mijn schrijven, geplaatst in uw geacht dagblad van den 16den dezer, n°. 186, uitte ik het denkbeeld dat het mij *beter* voorkwam, *dat eene natie niet vertegenwoordigd wierde, dan door Staten-Generaal welke van de* GRONDWET *afweken;* en daar het mij toeschijnt, dat dit denkbeeld wel eenige nadere ontwikkeling verdient, zoo zij het mij vergund zulks kortelijk te mogen doen.

Eerstelijk is het eene stellige waarheid, dat, wanneer een vertegenwoordigend bestuur slechts voor vertooning moet dienen, zulks alsdan eene der kostbaarste vertooningen mag geacht worden, welke immer eenig volk zich veroorloofd heeft; doch dat dan tevens zoodanige vertegenwoordiging veel meer als een belemmerend deel van het ligchaam van staat kan aangemerkt worden, welke, de kracht van uitvoering verlammende, volstrekt van geen nut is.

Ten tweede acht ik, onder verbetering, zoodanige instelling alsdan juist geschikt om de denkbeelden van *orde*, *eerbied voor wetten* ens. geheel uit te roeijen; want, hoe is het mogelijk of denkbaar, dat, wanneer het bolwerk van ons staatkundig bestaan openbaar beschouwd wierde als zonder kracht, en door de eerste staatsligchamen niet in aanmerking wierde genomen; hoe is het dan mogelijk, dat de wettelijke verordeningen van deze instellingen geëmaneerd, (immers door hare medewerking daargesteld) dien eerbied zouden kunnen inboezemen, welke wel de grootste kracht der wetten moet uitmaken. — Deze bedenking is geheel afgescheiden van die, welke kan ontstaan uit de overweging van den nadeeligen invloed, welke het voor het publiek in de laatste tijden heeft kunnen opleveren, dat het *bijna* bij de Staten-Generaal eene gewoonte geworden is, dat de meerderheid der sprekers door zeer heerlijke en uitvoerige redevoeringen de gebreken der wetten aantoonen en opsommen, en daarna eindigen met zich *voor* dezelve te verklaren; deze omstandigheid wil ik oogenblikkelijk liever buiten eenige beoordeeling laten, alzoo zulks mij verder zoude kunnen voeren dan het onderwerp gedoogt.

Ten derde. Wanneer de grondwettige bepalingen niet juist door de Staten-Generaal worden nageleefd, acht ik het *beter* dat eene natie niet vertegenwoordigd worde, dewijl zulks onder anderen voor de geldelijke aangelegenheden en het publiek krediet van zoodanige natie dubbeld nadeelig zal werken. Het zij mij vergund, hiertoe, zoo noodig, één voorbeeld bij te brengen. Bij het thans aangekondigde *deficit*, *te kort*, of hoe men de zaak noemen wil; bij de thans voorgestelde leening van 56 millioenen, bij dewelke velen ongetwijfeld de fabel van het gouden eijeren leggende hoen in de gedachte gekomen zal zijn; bij deze leening nu, welke is ontstaan *door meerdere uitgaven boven de bedragen bij de budgetten toegestaan*, zal de vertegenwoordigende regeringsvorm *juist* oorzaak geweest zijn, dat de regering zich zwaardere opofferingen heeft moeten getroosten, daar dezelve tot het aangaan van leeningen geene keus heeft gehad, maar zonder medewerking van bankiers of andere concurrentie, zich eeniglijk heeft moeten onderwerpen aan de voorwaarden haar door de handelmaatschappij voorgeschreven. — Wanneer wij nu onderstellen, dat het jaarlijksch te kort gedurende de laatste zeven jaren beloopen heeft 8 millioenen, zoo geeft zulks juist de gevraagde 56 millioenen; en wanneer een alleen-heerschend vorst zich zulke financiële maatregelen veroorloofde, zoo zouden spoedig de kassen van alle bankiers voor hem gesloten zijn, en zouden daardoor nimmer de staatsschulden zich zoo kunnen opeenstapelen als in eenen *schijnbaar* vertegenwoordigd wordenden staat, in welken men steeds meer vertrouwen stelde door de verwachting dat de staatsligchamen, elkander op-

wegënde, met meer naauwkeurigheid de uitgaven tot de inkomsten in evenredigheid zouden stellen.

Deze mijne denkbeelden acht ik mij verpligt UW Ed. ter opname in uw geacht dagblad aan te bieden, met den wensch dat dezelve eenig nut zullen mogen doen in de *crisis*, waarin ons dierbaar vaderland zich bevindt.

SINCERUS.

Turkije.

(*Medegedeeld. Zie no. 193.*)

Konstantinopel, *oct. 1839.* »Het schijnt reeds wonder dat zulk een volk een staat kan vormen. Het is in den grond onbegrijpelijk dat die staat, gelijk hij is, nog voortduurt. Men vraagt: vanwaar kwam het geld voor al de frankische pantalons, wapens, uniformen van het geslagen leger; vanwaar het geld voor de overgeloopene vloot; vanwaar voor de pracht van den divan en de hooge staatsbeambten? De financiën, schijnt het, zijn in besten staat? Geenszins. Het is bekend dat het Turksche stelsel van bestuur het ellendigste is, hetwelk ooit bestond, dat hier de ware kanker des rijks zit, helaas onherstelbaar. En ware het land niet van nature zoo onmetelijk rijk en vruchtbaar aan de voordeeligste producten, lang zou reeds alles ingestort zijn. Ieder pacha is inderdaad in zijn pachalik een kleine souverein, die met de centrale regering niet verder in verband staat dan dat hij het jaarlijksche tribuut aan den sultan zendt. Is iemand tot pacha benoemd, of heeft hij uitzigt om er toe benoemd te worden, vooral omdat hij de grootste jaarlijksche opbrengst belooft, zoo is het eerste wat hij doet, zich met eenen bankier omtrent het voorschot te verstaan. Zonder den bijstand van een bankier kan geen pacha en geen hooger ambtenaar zijn' post aanvaarden. Nadat de pacha op die wijze zijn eerste tribuut aan den sultan betaald heeft, tracht hij nu op elke regtmatige of onregtmatige wijze zijne uitlage, de interessen voor den bankier en het noodige overschot voor zich zelven uit zijn pachalik te persen. Deels regtstreeks, deels door de aga's wordt het arme volk uitgezogen. Niets is gevaarlijker dan de schijn van welvaart. Ook behoeft naauwelijks gezegd te worden, dat schijn en wezenlijkheid even zeldzaam zijn. Het volk op het land, hoe arm en armzalig vertoont het zich! Talloos natuurlijk zijn de wijzen van afpersing. Geeft eene buitengewone aanleiding het volk gelegenheid om iets te verdienen, zoo trekt de pacha alleen het voordeel. Eene vreemde vloot behoeft, bij voorbeeld, gevogelte, vleesch, enz. De pacha dwingt zijne onderhoorigen hem alles tot den geringsten prijs te verkoopen, en verkoopt dan aan de vreemden tegen den hoogsten prijs dien hij bedingen kan. De pacha is erfgenaam dergenen die zonder verwanten sterven. De pest is voor hem eene bron van verrijking. Na eenigen tijd laat hij de geërfde kleedingstukken verkoopen, en verkoopt tevens de peststof, die zich plotseling en snel op nieuw verbreidt. Hoe meer de pacha afperst, des te meer perst ook de aga af. Zoo gaat het over het geheele rijk. En *dit* kwaad is niet door een besluit of door frankische kleeding te verhelpen.

»Behalve deze inkomsten der verpachting van het pachalik, trekt de Porte aanzienlijke opbrengsten van douanen. Dewijl zij echter weet: hoe verder van Konstantinopel, hoe minder, — zoo heeft zij, eenige jaren geleden, verscheidene der voornaamste artikelen van uitvoer op Konstantinopel gemonopoliseerd, en daardoor een aanzienlijk gedeelte des handels van Smyrna vernietigd. Zóó gelukt het de regering, uit hare van nature rijke provinciën, bij eene steeds armer wordende bevolking, die dagelijks afneemt, toch nog zoo veel bijeen te schrapen, als noodig is om dadelijke geldverlegenheid te ontgaan. Doch ook dit heeft zijne grenzen.

»Het volk is moreel onbekwaam om zich uit dien toestand te verheffen; het heeft er geen denkbeeld van, hoe dezelve zou kunnen worden verholpen; het is naar geest en ligchaam lui; en gelijk het in zich geene kracht gevoelt, zoo mist het ook alle vertrouwen in zijne eigene zaak. De Turken zijn hunnen tegenwoordigen toestand moede; ja, er heerscht onder hen een algemeen verbreid geloof, dat zij in het aanstaande jaar aan eene vreemde magt zullen worden onderworpen. Iedere is hun onverschillig, vooral sedert de conscriptie ingevoerd is. Want hoe flegmatisch zij ook alles verdragen, zoo is er toch iets dat moeders en vaders en broeders en zusters noodwendig bitter grieft: dat de jonge, krachtige leden des geslachts plotseling van hunne zijde gerukt en *gebonden* naar het leger worden gevoerd, meestal om nooit terug te keeren. Hier tasten de nieuwe hervormingen het meest in het leven, en op eene wijze die de ontbinding meer en meer bespoedigt. Is het wonder dat zij, zelfs bij alle afkeerigheid van Rusland, toch nog eene »Moskowitische" heerschappij, gelijk zij het noemen, verkiezen boven de hunne? Het is de magt der Europische beschaving, welke hun het bewustzijn van zwakheid opdringt en de bekentenis van eigene ongeschiktheid afdwingt. Alles is hun beter dan het voor handene, maar slechts van buiten wachten zij lijdelijk verandering. Het is onmogelijk dit rijk in zijne integriteit te behouden.

»En hoe staat nu dit rijk tegenover Europa? Als het thans reeds voor de Europische beschaving in het stof ligt; als de vijand der Christenheid thans op den grond ligt, erbarmelijk en smekende om zijn behoud, om redding tegen het gif in zijn eigen ligchaam, — kunnen dan de vijf mogendheden het bestaan van dat rijk, of kunnen zij slechts deszelfs eigen vermolming waarborgen, zonder onder elkanderen zelven eeuwigen vrede en duurzame eensgezindheid te hebben gewaarborgd? Uit zich zelve zal het her- of derwaarts vallen, zoo zal het door zijnen loggen last de eene schaal nederdrukken, en de eerste vraag is dan niet het behoud van Turkije, maar de herstelling van het evenwigt zonder oorlog.

»Ik schrijf niet wat mij wenschelijk schijnt, maar ik zie niet in, hoe het op den duur te verhinderen is dat Konstantinopel Rusland toevalle. Het is eene bijzondere verhouding wat aangaat de voorgewende of wezenlijke veroveringsplannen der groote mogendheden in het Ottomannische rijk. Geene, gelijk anders de veroveraars, begeert de heerschappij over het vreemde volk, hetwelk veelal voor ieder een last zijn zou; geene begeert het land om zijnentwil; maar Rusland begeert Konstantinopel om Ruslands wil; Engeland zou Egypte wenschen wegens Oostindië, en Frankrijk aast mede op een stuk, al ware het uit geen anderen hoofde dan omdat de anderen iets krijgen. Van Oostenrijk schijnt hier het minst sprake, en toch ware welligt in het belang van Europa en Azië niets wenschelijker dan dat Oostenrijk in het bezit geraakte van eenige eilanden en eene aanzienlijke streek der kust van Klein-Azië. Niet alleen ware dit eene onberekenbare aanwinst voor den Levantschen handel; het ware tevens een der beste middelen ter beschaving van Klein-Azië. Onder Oostenrijks souvereine bescherming zouden er Duitschers, in stede van naar Amerika, naar Klein-Azië verhuizen, en er zouden hier dra volkplantingen opkomen, gelijk dit heerlijke land ze verdient te bezitten. Ja, het ware te wenschen, zoo het mogelijk is, dat Oostenrijk louter tot kolonisering in die streken, tegen schadeloosstelling, de souvereiniteit over eenige eilanden verwierf. Wat ook gebeuren moge, niets schijnt van wezenlijker belang dan zoo dra en zoo snel doenlijk Europische, en, kan het zijn, Duitsche beschaving naar Klein-Azië te verplanten. Gronding van Europische kolonien in Klein-Azië, bevrijd van de souvereiniteit des divans, onder de bescherming van eene der groote mogendheden, of van alle, is het middel om dit land te bewaren, dat het geen dood, rottend, verderf-aanbrengend, ligchaam worde. Het is op de toekomst gerekend; maar wat men doe, men moet het berekenen voor eene lange toekomst. Middelen voor twee, voor tien jaren baten niets. Laat zich het rijk dier landen niet meer behouden, en moet geen deel derzelve eenen anderen staat toevallen, zoo blijft er niets over dan wat het beste schijnt: nieuwe jonge staten in dit als het ware vrij, vacant geworden land te laten ontstaan. Daartoe behoeft dit schoonste gedeelte der wereld slechts de zekere bescherming van Europa."

Pietismus en onschuld.

Een puriteinsche leeraar in Noord Amerika bemerkte, tot zijne groote droefheid, dat een bevallig meisje van zijne sekte lokken droeg. Ach, ELIZA, zeide hij, gij moest toch uwen kostbaren tijd met zulke ijdelheden niet verbeuzelen. Ware het Gods wil geweest, dat gij gekruld haar hebben zoudt, zoo zou de Almagtige het wel voor u gekruld hebben. — Vergeef mij, hervatte het meisje, dat ik in deze meening niet deel. Toen ik nog klein was, heeft zeker de lieve Heer mij het haar gekruld; maar thans, nu ik volwassen ben, kan ik dit niet meer van hem vorderen, en moet het daarom zelve doen.

Waterhoogte te Arnhem

Den 26 Nov. 0 El 8 Palm 0 Duim; gewassen 3 Duim; gevallen 0 D.

In het *Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, op Maandag den 2den December 1839, des avonds ten 7 ure, ten overstaan van den Notaris Mr. *GERARD van ECK*,

OPENBARE VEILING bij TOESLAG

van de navolgende ONROERENDE GOEDEREN, in de gemeente *Arnhem*, in N°. 179 en 183 dezer Courant breeder omschreven.

1°. Het HUIS en ERVE, in de Zwanensteeg; ingezet op . . . . *f* 2,600.

2°. Het HUISJE en ERVE daarachter; ingezet op . . . . *f* 390.

Massa van het 1 en 2 perceel; ingezet op . . . *f* 2,980.

3°. Het BLOK HUIZEN aan den Palmboom; ingezet op . . . . *f* 2,866.

Voorts de HUIZEN, STALLINGEN en OPENPLAATS, aan en bij elkander gelegen op de Bovenbeek, als:

1°. Het WOONHUIS, bewoond door *DERKSEN*; ingezet op . . . . *f* 1,228.

2°. Het WOONHUIS met STAL, bewoond door *SCHUF*; ingezet op . . . . *f* 1,171.

Massa van het 1 en 2 perceel; ingezet op . . . *f* 1,911.

3°. Het WOONHUIS met STAL, bewoond door *LODEWIJK*; ingezet op . . . . *f* 540.

4°. Het WOONHUIS met STAL, bewoond door *ANNEVELD*; ingezet op . . . . *f* 540.

Massa van het 3 en 4 perceel; ingezet op . . . *f* 1,020.

Massa van het 1, 2, 3 en 4 perceel; ingezet op . *f* 3,058.

5°. Het HUIS aldaar, verhuurd in *vier* afzonderlijke WONINGEN, met een gedeelte der OPENE PLAATS; ingezet op . . . . *f* 900.

Generale Massa van al de 5 perceelen; ingezet op . *f* 4378.

Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

Op aanstaanden Zaturdag, den 30sten November 1839, des voormiddags om 10 ure, zal men, aan het Huis *Halfwege*, tusschen *Duiven* en *Westervoort*, aan den grooten weg gelegen, bewoond door *W. PETERS*, in het openbaar voor 6 jaren ingaande met Mei 1840, VERHUREN:

Hetzelfde GOED *Halfwege*, bestaande uit HUIS, TUIN, BOOMGAARD en BOUWLAND, groot ruim 7 Bunder, tevens HERBERG.

Nadere inlichtingen te bekomen bij den Heer Burgemeester te *Duiven*.

---

† † † In het jaar 1800 negen en dertig, den vijftienden November, † † ten verzoeke van:

1°. Vrouwe *ALEIDA CATHARINA FRANCISCA Baronesse HOEVEL*, Douairiere van Wijlen den Heer *CLEMENS FREDRIK WILLEM Baron van der HEIJDEN tot DOORNENBURG*, Rentenierschе, wonende op den Huize *Suyderas*, Gemeente *Warnsveld*; en van de Heeren: a *JOHANNES NEPOMUCENES JODOCUS HENDRIKUS CANISIUS Baron van der HEIJDEN*, Rentenier, wonende op den Huize *Suyderas*, Gemeente *Warnsveld*; b *ALEXANDER AMAND JOSEPH CANISIUS Baron van der HEIJDEN*, Rentenier, wonende op den Huize *Suyderas*, Gemeente *Warnsveld*, en c. *CLEMENS Baron van HÖVELL*, Rentenier, als in huwelijk hebbende Vrouwe *ALEIDA CATHARINA MARIA ERNESTINA Baronesse van der HEIJDEN*, wonende op den Huize *Wezeveldt*, onder de Gemeente *Voorst*; de sub litteris *a*, *b* en *c* vermelden, voor zoo veel noodig in hunne betrekking van eenige Erfgenamen van Wijlen hunnen sub nummero 1°. vermelden Vader: welke Requiranten verklaren bij dezen te hervatten op de laatste gedingstukken het na te melden Regtsgeding, door hunnen gemelden Echtgenoot en Vader, als in huwelijk hebbende de eerste Requirante, aangevangen, en hetwelk door zijn overlijden gestuit is;

2°. Jonkheer Mr. *JAN ANTOON CHRISTIAAN ARNOLD van NISPEN van SEVENAER*, Lid der Ridderschap en Staten van *Gelderland*, Districts-Commissaris van *Zevenaar*, wonende op den Huize *Zevenaar*, onder de Gemeente *Zevenaar*, als in huwelijk hebbende Vrouwe *ISABELLA Baronesse HOEVEL*;

3°. Jonkheer Mr. *CAREL EVERHARD JOSEPH FRANZ van NISPEN van PANNERDEN*, Lid der Ridderschap en Staten van *Gelderland*, wonende te *Zevenaar*, als in huwelijk hebbende Vrouwe *MARIA CHRISTINA Baronesse HOEVEL*;

en 4°. Jonkheer *LODEWIJK CAREL JACOB van NISPEN*, Lid der Ridderschap en Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, wonende te *'s Heerenberg*;

Heb ik, Ondergeteekende, *DERK JAN ter SELLE*, beëdigd Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank van en wonende te *Zutphen*,

OPGEROEPEN en GEDAGVAARD:

1°. Jonkheer *OSWALD PETER Ridder van der RENNE*, vroeger gewoond hebbende op den Huize *Bijvank*, Gemeente *Berg*, thans geene bekende woonplaats noch bekend verblijf binnen het Koningrijk hebbende, waarom ik een afschrift van dit Exploict heb aangeplakt aan de hoofddeur der gehoorzaal van de na te melden Arrondissements-Regtbank, en een tweede afschrift overgegeven aan den Edel Achtbaren Heer Officier bij die te melden Regtbank, Mr. *FLORENT SOPHIUS op ten NOORT*, die dit oorspronkelijke met *Gezien* geteekend heeft, zullende daarenboven dit Exploict worden aangekondigd, bij gebreke van een dagblad van de plaats waar de te melden Regtbank zitting houdt, in een der dagbladen van eene naburige plaats;

2°. Den Heer Mr. *WILLEM CORNELIS KETJEN*, Notaris, wonende te *Doesborgh*, ter zijner woonstede Exploict doende en sprekende aldaar met Zijn Wel Edel Gestrenge in persoon;

Om te zamen met Vrouwe *MARIA JOHANNA FRANCISCA WILHELMINA JOSEPHE van der RENNE*, Echtgenoote van den Heer *JAN ALEXANDER HUBERT Baron MICHIELS van KESSENICH*, Rentenier, wonende te *Roermonde*, alsmede dezen Heer *Baron MICHIELS van KESSENICH* zelven, tot bijstand en magtiging zijner Echtgenoote in regten, ten na te melden einde, welke reeds gedagvaard zijn of zullen worden, te verschijnen voor de Arrondissements-Regtbank, zitting houdende te *Zutphen*, op het Raadhuis aldaar, op Donderdag den dertigsten Januarij 1800 en veertig, des voormiddags te tien ure, ten einde te zien en te hooren overbrengen *naar* en aannemen *door* dezelve Regtbank het Regtsgeding, door mijne Requiranten tegen de gedaagden regtshangig gemaakt voor de voormalige Regtbank van Eersten Aanleg, zitting gehad hebbende te *Zutphen*, bij Exploict van den Deurwaarder *GERRIT EBBINK van DICK*, van den zeventienden Julij 1800 vijf en dertig, den achttienden volgende te *Zutphen* geregistreerd.

Geschiedende dit Exploict overeenkomstig art. 54 der Wet op den overgang van de vroegere tot de nieuwe Wetgeving, en ten einde op de laatste dingtalen voort te procederen.

Verder heb ik Deurwaarder aan de Gedaagden aangezegd, dat Mr. *LUDOLF ANNE JAN WILT Baron SLOET*, Procureur bij welgemelde Regtbank, en wonende te *Zutphen*, in de Bornhovestraat, waar mijne Requiranten tevens domicilie kiezen, in plaats van den Heer en Mr. *HENDRIK JAN THOOFT*, die opgehouden heeft de betrekking van Procureur waar te nemen, door mijne Requiranten tot hunnen Procureur wordt gesteld;

En heb ik Deurwaarder van dit Exploict ter woonstede van den Heer Mr. *WILLEM CORNELIS KETJEN* aan den persoon, tot wien ik boven zeide te spreken, afschift gelaten, terwijl ik ten aanzien van *Jonkheer van der RENNE* heb gehandeld, zoo als boven is vermeld. De kosten zijn zeven gulden drie en zeventig en een halve cent.

(was get.) *D. J. ter SELLE*,
Deurwaarder.

Gezien, de Officier van Justitie te *Zutphen*,
(was get.) *F. S. op ten NOORT*.

Geregistreerd te *Zutphen*, den achttienden November achttien honderd negen en dertig, deel dertien, folio vier en veertig, verso vak drie en vier, twee bladen en geen renvooijen. Ontvangen tachtig centen voor regt, met de drie en twintig opcenten, acht en negentig en een halve cents.

De Ontvanger,
(was get.) *A. van HOYTEMA*.

---

† § † In eene druk bezochte KOSTSCHOOL verlangt † § men eene fatsoenlijke JUFVROUW, van de Roomsch- † Katholieke Godsdienst, als HUISHOUDSTER. Zij moet niet alleen de noodige bekwaamheden bezitten om het Huishouden naar den eisch te kunnen waarnemen, maar tevens geschiktheid hebben, om de Elèves behoorlijk te kunnen verzorgen. — Met *gefrankeerde* brieven adressere men zich bij den Boekdrukker *C. A. THIEME* te *Arnhem*.

VERLOREN!

Op Maandag den 25sten November 1839, is, op reis van *Doetinchem* naar *Arnhem*, verloren eene ZILVEREN TABAKSDOOS, van binnen geteekend met de Letters H. K. G. Z. — Die dezelve bij den Boekdrukker *C. A. THIEME* te *Arnhem* teregtbrengt, of van dezelve aanwijzing kan doen, zal, des begeerende voor zijne moeite beloond worden.

*** Bij den Boekhandelaar *NIJHOFF*, te *Arnhem*, ziet thans het licht:

VOLKS-HANDBOEK voor HUURDERS en VERHUURDERS, *overeenkomstig de beginselen der Nederlandsche Wetgeving. Door een Nederlandsch Regtsgeleerde.*

Inhoud. I. *Bepalingen gemeen aan elke soort van huur.* II. *Huur van gebouwen en van huisraad.* III. *Pacht van allerlei soort van landerijen* IV. *Verpacht.* V. *Pacht van tienden, grondrenten en gelijksoortige regten.* VI. *Huur van dienstboden en werklieden.* VII *Aanneming van werk.* — Alles door *modellen* en *formulieren* opgehelderd.

De prijs van dit voor alle eigenaren en bruikers van vaste goederen onmisbaar werk is . . . . *f* 2,20.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.